

СИЛАБУС

Східноєвропейський національний університет імені Лесі України

Медико-біологічний факультет

Кафедра зоології

Дисципліна: Організація науково-дослідної роботи у закладах освіти

Викладач: Сухомлін Катерина Борисівна, професор, завідувач кафедри зоології,
Sukhomlin.Katerina@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу CHU: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри зоології та на сайті кафедри: <https://eenu.edu.ua/uk/chairs/zoologiyi>.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Вступ до фаху», «Інформаційні технології в галузі», «Основи права», «Методика навчання біологічних дисциплін», «Методика навчання природничих наук».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація науково-дослідної роботи у закладах освіти» є дослідницька діяльність учнів, як ефективний інструмент розвитку їхніх творчих здібностей, вмінь і навичок, підвищення мотивації дітей до вивчення наук, встановлення міждисциплінарних зв'язків.

Основними завданнями вивчення дисципліни є надання знань з актуальних проблем методики, технології, організації науково-дослідницької діяльності та оформлення її результатів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис курсу містить навчальну програму курсу «Організація науково-дослідної роботи у закладах освіти»/укладач Сухомлін К. Б., яка розміщена на сайті факультету: <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/mediko-biologichniy-fakultet?query=Зоологія%3A-програми>

Перелік тем лекцій з питаннями, які розглядаються

Тема 1. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Методологія досліджень. Методологія, як вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності, що має чотирирівневу структуру. Фундаментальна та загальнонаукова методологія. Діалектичний принцип, історичний підхід, термінологічний, системний, когнітивний принципи, принцип моделювання. Конкретнонаукова методологія. Методи і техніка досліджень. Методи і методика дослідницької роботи, класифікація

методів. Використання методів наукового пізнання. Методи загальні і спеціальні. Спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент, кореляційний і факторний аналіз.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.

Наказ МОН № 1495/26272 від 25 листопада 2014 р. «Про затвердження Положення про наукові товариства учнів». Основні вимоги до створення наукових товариств учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. Планування роботи НТУ, організація роботи в секціях НТУ. Рекомендації до проведення занять у секціях НТУ.

Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В ПОЗАШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.

Особливості організації науково-дослідної роботи в структурі МАН та шкільного товариства «Ерудит». Мала академія наук України (МАН) – освітня система, яка забезпечує організацію і координацію науково-дослідницької діяльності учнів, створює умови для їх інтелектуального, духовного, творчого розвитку та професійного самовизначення, сприяє нарощуванню наукового потенціалу країни. Історія розвитку МАН. Структура МАН. Система проведення Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів. Указ Президента України № 927/2010 від 30.09.2010 р. «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарувань і талановитих дітей та молоді». Формування журі конкурсу-захисту. Методика оформлення наукової роботи МАН, підготовка доповіді та презентації.

Тема 4. ВСЕУКРАЇНСЬКІ УЧНІВСЬКІ ОЛІМПІАДИ

Учнівські олімпіади як різновид інтелектуальних змагань на освітньому просторі України, покликаний заохотити учнівську молодь до вивчення окремих предметів. Історія становлення всеукраїнських олімпіад. Формат проведення олімпіад. Умови участі в Міжнародних олімпіадах. Предмети, з яких проводяться заключні етапи олімпіади. Офіційна позиція держави. Особливості проведення всеукраїнських олімпіад з біології та екології. Методика оформлення екологічного проекту, підготовка доповіді та постера. Особливості оцінювання під час олімпіади з екології.

Тема 5. ВСЕУКРАЇНСЬКІ УЧНІВСЬКІ ТУРНІРИ

Турніри юних біологів. Загальні положення. Учасники Турніру. Оргкомітет, журі, ведучі та лічильна комісія Турніру. Організація Турніру. Організація змагання. Функція доповідача, опонента, рецензента, спостерігача. Завдання для турніру, особливості складання.

Перелік тем лабораторних робіт

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) освітньо-професійної програми Біологія, здоров'я людини, природознавство

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Пошук першоджерел. Складання списку використаних джерел	2
2	Ознайомлення з правилами транслітерації українського алфавіту латиницею. Методика оформлення списку літератури за правилами транслітерації та міжнародних стилів	2
3	Методика оформлення списку літератури за допомогою portalu VAK.in.ua	2
4	Методика оформлення учнівської наукової роботи	2
5	Методика підготовки і оформлення доповіді та постера	2

6	Методика оформлення презентації	2
7	Особливості написання тез доповідей	2
8	Використання програм для перевірки наукової роботи на плагіат	2
	Разом	16

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) освітньо-професійної програми Біологія, здоров'я людини, природознавство

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Пошук першоджерел. Складання списку використаних джерел Методика оформлення списку літератури за допомогою порталу VAK.in.ua	2
2	Методика оформлення учнівської наукової роботи	2
3	Методика підготовки і оформлення доповіді, презентації та постера	2
	Разом	6

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) освітньо-професійної програми Біологія, здоров'я людини, природознавство

	Модуль 1. Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять* (40 %)								Модуль 2 (60%)		Сума
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						Підсумковий контроль) 60%		100 %
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Мод. зріз 1	Мод. зріз 2	
Макс. бал	5	5	5	5	5	5	5	5	30	30	100

* за правильне виконання і якісне оформлення практичної роботи максимальна оцінка 1 бал. За теоретичну підготовку до певної практичного заняття максимальна оцінка 4 бали.

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) освітньо-професійної програми Біологія, здоров'я людини, природознавство

	Модуль 1. Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять* (40 %)						Модуль 2 (60%)		Сума
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Підсумковий контроль) 60%		100 %
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Мод. зріз 1	Мод. зріз 2	

Макс. бал	10	15	15	30	30	100
--------------	----	----	----	----	----	-----

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. За теоретичну підготовку до практичного заняття студенти денної форми навчання отримують максимальну оцінку 5 балів.

За теоретичну підготовку до практичного заняття змістового модуля 1 студенти заочної форми навчання отримують максимальну оцінку 10 балів, за заняття змістового модуля 2 студенти отримують максимальну оцінку 15 балів.

Оцінка за кожну виконану практичну роботу включає 1 бал за виконання та оформлення роботи. З кожної із тем, які виносяться на практичні заняття, студент денної форми навчання може отримати максимально по 4 бали. З усіх тем змістового модуля 1, які виносяться на практичні заняття студент денної форми навчання може отримати максимальну 10 балів, а змістового модуля 2 – 30 балів. За теоретичну підготовку до певного практичного заняття студенти заочної форми навчання максимально отримують оцінку 10 або 15 балів. Оцінка за кожну виконану практичну роботу включає 5 балів за виконання та оформлення роботи і решту балів за теоретичну підготовку.).

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, що складаються на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен, який проводиться в тестовій формі і за складання якого студент може отримати максимум 60 балів. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю, або підсумкового контролю. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання знань студентів

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Добре
75 - 81	
67 -74	Задовільно
60 - 66	
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Закон України «Про освіту» від 19.01.2017 № 38-39 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Бюлетень вищої атестаційної комісії України. К. – №2. – 2000.
3. Організація та проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів. Методичні рекомендації /Б. Г. Кременський. — К./2001. — 68 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
5. Пілюшенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне

- забезпечення / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак, Є. І. Словенко. – К. –2004. – 206 с.
6. Про затвердження Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Наказ № 1099. 22 вересня 2011. Процитовано 03 січня 2014.
  7. Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2013/2014 навчальному році. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Наказ № 598/3038. 24 вересня 1998. Процитовано 03 січня 2014.
  8. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf
  9. Сухомлін К. Б. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з курсу «Методологія біологічної науки та інтелектуальна власність». – Луцьк : Медіа, 2016. – 40 с.
  10. Сухомлін К. Б., Зінченко О. П., Сухомлін М. М. Методологія біологічної науки та інтелектуальна власність: Тестові завдання. – Луцьк: Медіа, 2016. – 64 с.
  11. Сухомлін К. Б. Методологія та організація наукових досліджень в галузі біології: Методичні рекомендації / К. Б. Сухомлін, О. П. Зінченко. – Луцьк : Медіа, 2017. – 64 с. <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/14599>
  12. Сухомлін К. Б. Методологія та організація наукових досліджень в галузі біології: Тестові завдання / К. Б. Сухомлін, О. П. Зінченко. – Луцьк : Медіа, 2017. – 72 с. <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13840>
  13. Сухомлін К. Б. Організація науково-дослідної роботи у закладах освіти: Методичні рекомендації / К. Б. Сухомлін, О. П. Зінченко. – Луцьк : Медіа, 2019. – 36 с. <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/16168>

Додаткова:

14. Зінченко О. П. Методичні рекомендації для написання кваліфікаційних робіт із зоологічних дисциплін для студентів біологічних факультетів університетів / О. П. Зінченко, К. Б. Сухомлін. – Луцьк: РВВ „Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 60 с.
15. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Г. С. Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с.
16. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.